

Kultūra › Kultūra › Naujienos

2017.02.23 18:12

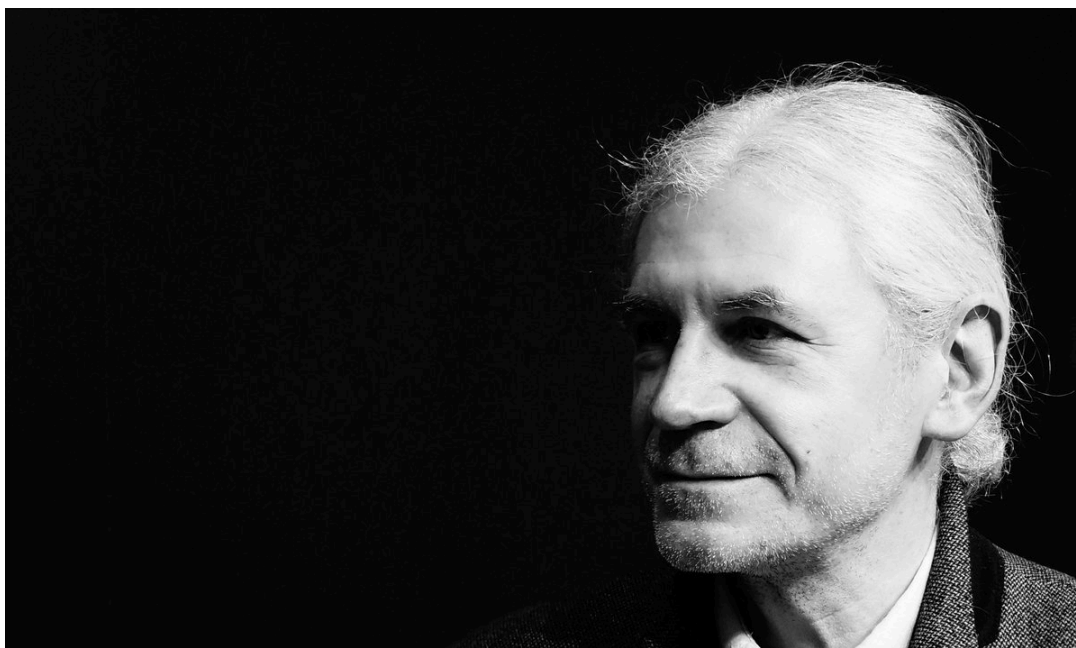
D. Razauskas: lietuvių pasaulėjauta verta antikinės – nesigėdykite, kad esate (61)

mano, kad krikščionybė į Lietuvą taip ir neatėjo

Marijus Širvinskas

www.DELFI.lt

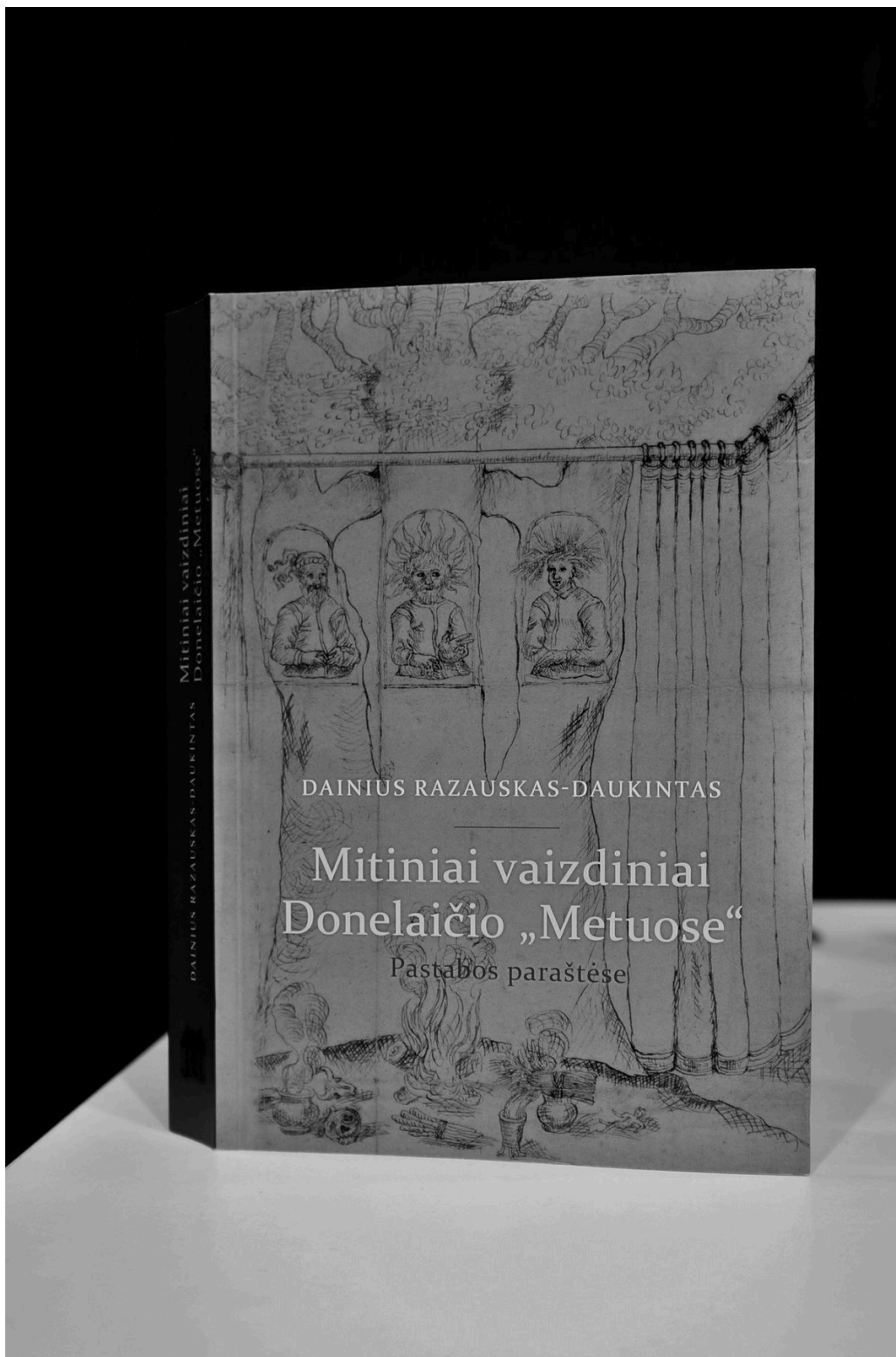
Dainius Razauskas

FOTO: MARIJUS GAILIUS

TT

Vienas pirmųjų tikrų Lietuvos krikščionių **Kristijonas Donelaitis** savo poemoje „Metai“ kvietė lietuvius nusimesti nevisavertiškumą ir nesigėdyti savęs, svarstė mitologas Dainius Razauskas-Daukintas ketvirtadienį prasidėjusioje **Vilniaus knygų mugėje**.

Mitologijos tyrinėtojas D. Razauskas mugės Rašytojų kampe pristatė monografiją „Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“ (pastabos paraštėse)“. Knygą išleido Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas.

Dainiaus Razausko knyga

FOTO: MARIJUS GAILIUS

Kartu D. Razauskas užsiminė, kad Lietuva yra niekinama krikščionybės vardu, mat pati krikščionybė esą į Lietuvą vis dar neatėjusi.

„Krikščionybės vardu yra niekinama Lietuva, o tai su giliai įsijautusiu krikščionio supratimu nesuderinama. Galima sakyti, kad krikščionybė į Lietuvą vis dar neatėjo, galbūt Donelaitis buvo tik vienas pirmųjų. Žiūrinti iš krikščionybės pozicijų, Donelaitis yra tikras krikščionis – jis eina ten, kur mato skausmą, jis eina to skausmo guosti, nespjaudo į tą vietą nusigręžęs“, – kalbėjo D. Razauskas savo knygos pristatyme.

Saulė Matulevičienė, Dainius Razauskas, Rimantas Balsys
FOTO: MARIJUS GAILIUS

Autoriaus vertinimu, esminis poemos „Metai“ privalumas yra net ne literatūrinis, o teksto sukuriamas žmogiškas, dvasinis santykis.

„Pagrindinis būro skaudulys yra nevisavertiškumas, jo tradicija yra nevisavertė: vienur išsimokslinę vokiečiai,

kitur lenkų kalba, ponaičiai, o mes užsidarę kaime.

Donelaitis štai ką padarė: jūsų vaizdiniai, jūsų kalba, jūsų tikėjimas, jūsų širdies skausmas ir viltys nėra neverti – jie yra pirmaprādėje būtyje, jų vieta toje pačioje lentynoje kaip Biblijos ar Antikos klasikų. Nebekiškite savo galvos į žemę, kelkitės, nesigėdykite, kad esate, nesigėdykite savęs“, – dėstė mitologas.

Dainius Razauskas
FOTO: MARIJUS GAILIUS

Donelaičio poemoje „Metai“, kurioje D. Razauskas įžiūri „nuolatinę kelių lygmenų pynę“, būras randa sau atpažįstamų tautosakinių gyvosios tradicijos motyvų.

„Būras pasidžiaugtų, kad šitas aukštas dėdė iš sakyklos ne tik lietuviškai kalba, bet ir mūsų vaizdiniais kalba, kad jis mūsų neatmeta, kad kalba mums“, – sakė D. Razauskas.

Šiais metais be knygos „Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“ (pastabos parašėse)“ Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas dar išleido D. Razausko mitologinį Maironio tyrimą – knygą „Maironis. Praamžės tradicijos dainius“.

Kultūra › Kultūra › Naujienos

2024.12.18 17:18

Knygos skirtingiems skoniams: kad kiekvienas rastų sau tinkamą

DELFI.lt

TT

Kad iš tiesų jaustumėte malonumą skaitydami, svarbiausia – išsirinkti sau tinkamą knygą. Tarp leidyklos „**Alma littera**“ naujienų yra tinkamų visiems skoniams – nuo rimtos grožinės literatūros, kokybiškų romanų iki verslo ar populiariosios psichologijos. Keletą jų laidos „Delfi diena“ rubrikoje „Knyginėjimai trumpai“ pristatė „Delfi“ kultūros rubrikos redaktorė **Jūratė Žuolytė**.

Profesorius **Bruce Hood**’as knygoje „**Septynios laimės pamokos**“ pateikia septynias paprastas, bet gyvenimą keičiančias pamokas, padėsiančias atsikratyti neigiamų mąstymo modelių ir atkurti ryšį su tuo, kas iš tiesų svarbu.

BRUCE HOOD

Septynios laimės pamokos

„Geriausias laimės vadovas.“

– *Sunday Times*

Alma littera

„Septynios laimės pamokos“

FOTO: KNYGOS VIRŠELIS

Bristolio universiteto psichologijos profesorius ir laimės ekspertas Bruce'as Hoodas įrodo, kad raktas į laimę yra ne egocentrizmas, o ryšio kūrimas.

Remdamasis savo patirtimi ir žiniomis apie vaiko raidos psichologiją bei jos sąsajas su neuromokslu, jis atveria duris į gerovę ir psichikos stiprybę suaugus, moko, kaip galėtume gyventi laimingesnį gyvenimą.

„Jis pats rašo, kad daugelį principų yra aptarę ir kiti mokslininkai, bet jis atrado savo požiūrio kampą – jo indėlis yra būtent per vaiko raidos psichologiją. Ir kas labai smagu, kad po kiekvieno skyrelio jis pateikia kaip koncentratą, esminius patarimus, kuriuos galima sau pritaikyti ir taip kurti laimingesnį gyvenimą“, – pasakojo J. Žuolytė.

Morganas Houselis, vienas įtakingiausių žmonių pasaulio finansų rinkose, knygoje „**Apie tai, kas nesikeičia. Amžinos pamokos apie rizikas, galimybes ir gerą gyvenimą**“ ragina ne bandyti atspėti, kas naujo įvyks ateityje, o, priešingai, įsivertinti, kas niekada nesikeičia – tai, pasak jo, yra netgi svarbiau.

„Apie tai, kas nesikeičia. Amžinos pamokos apie rizikas, galimybes ir gerą gyvenimą“
FOTO: KNYGOS VIRŠELIS

Pasakodamas 23 istorijas, autorius įžvalgiai ir šmaikščiai pademonstruoja, kad tam tikri dėsniai, reiškiniai ir žmogiškosios prigimties savybės visada išlieka tokios pačios. To žinojimas yra naudingesnis ir svarbesnis nei nenuspėjamos ateities prognozės.

„Autorius daugiausiai kalba per finansų prizmę, bet ne tik – jo aiškinamus principus galima apskritai gyvenime taikyti. Jis sako, kad žmonės visada žiūri prognozes, visi galvoja, kas keisis, bando analizuoti, atspėti, bet jo yra teorija tokia, kad yra kur kas svarbiau žiūrėti į tai, kas nesikeis – yra amžinųjų dalykų, kurie nesikeičia nuo pat to, kiek mes pažįstame žmones, kiek siekia istorijos šaltiniai“, – sakė J. Žuolytė.

„Jis daug kalba apskritai apie žmogaus psichologiją, kad niekaip nesikeis, kad žmonės kaip turėjo nerimo, taip turės, kad jie visada su baime priims pokyčius, visada kaip pavydėjo vieni kitiems, taip ir pavydės ir pan. Taip pat jis pasakoja, pavyzdžiui, apie finansines krizes, kad jos visada būdavo ir visada ištiks, ir žmonės visada į jas taip pat reaguos – jis išdėsto visą mechanizmą, kaip tai veikia, kad kitaip yra neįmanoma, jeigu finansai kyla, tai jie kažkada turi kristi ir pan. Tokius labai gyvenimiškus pavyzdžius pateikia, kurie ypač aktualu tiems, kurie nori investuoti“, – pasakojo ji.

Rimtosios grožinės literatūros mėgėjams – ukrainiečių autorės **Tanios Pjankovos** knyga „**Raudonųjų skruzdžių amžius**“.

„Raudonųjų skruzdžių amžius“
FOTO: KNYGOS VIRŠELIS

Šis 2022-aisiais pasirodęs psichologinis romanas pasakoja apie vieną sudėtingiausių Ukrainos istorijos puslapių – 1932–1933 metų holodomorą. Autorė poetinio užkalbėjimo žanro stiliumi subtiliai atskleidžia žmonių išgyvenimus protu nesuvokiamo siaubo pasaulyje, sykiu primindama, kad raudonos skruzdės neišnyko, kad jos tik pakeitė savo išvaizdą. Mačuchai, Ukraina, 1933 m. Sovietinė valdžia prievarta suvarė valstiečius į kolūkius ir paliko juos be maisto, tad kaime siaučia badas, žiauriose kančiose miršta ne tik seni, bet ir jauni. Dėl duonos trupinio žmonės pasiruošę atiduoti viską – brangiausias šeimos relikvijas, paskutinius marškinius, savo kūną, orumą ir garbę.

Šioje žiaurioje realybėje gyvena viena kitos nepažįstančios moterys – Javdocha ir Solomija. Viena kiekvieną rytą pabunda kamuojama žvėriško alkio, badas sunaikina viską, ką ji myli, kita karštligiškai maistu slopina skaudžią netektį ir vyro abejingumą, taip keldama grėsmę savo gyvybei, ir tik badas gali ją išgelbėti. Skirtingos istorijos ir skirtingi likimai, negalintys egzistuoti toje pat tikrovėje. Tačiau iš tiesų juos sieja nematoma likimo gija. Jie pamažu artėja vienas prie kito. Artėja tam, kad pagaliau apsikabintų ir nutiestų trapų tiltą per nepasotinamą raudonųjų kankintojų skruzdėlyną.

„Per vienos šeimos istoriją rašytoja pasakoja, kaip Ukrainoje siaučia badmetis. Labai sudėtinga

emociškai, bet labai stipri knyga, nes autorė viską parodo taip, lyg būtų tenai buvusi pati. Tikrai verta tiesiog pajusti, ką reiškia tas siaubingas laikmetis ir prisiminti, kad turime daryti viską, kad tai nepasikartotų“, – kalbėjo J. Žuolytė.

Dar net nepasirodęs Prancūzijos knygynuose prancūzų meno istoriko **Thomo Schlesserio** romanas „**Monos akys**“ jau buvo pradėtas versti į dvidešimt kalbų.

Dešimtmetė Mona gyvena Paryžiuje. Vieną dieną be jokios paaiškinamos priežasties ji staiga valandai netenka regėjimo. Gydytojas įsitikinęs, kad mergaitei reikalinga psichiatro pagalba, tačiau Monos senelis Anri, išsilavinęs ir ekstravagantiškas vyras, laikosi visiškai kitokios nuomonės: jei anūkei gresia apakti, pirmiausia reikėtų suskubti parodyti jai viską, ką gražiausio yra sukūręs žmogus.

„Monos akys“

FOTO: KNYGOS VIRŠELIS

Ir taip kiekvieną trečiadienį Anri pasiima anūkę iš mokyklos, sakydamas, kad lydi ją pas psichiatrą, tačiau norėdamas įkvėpti Monai drąsos ir jos atmintyje palikti grožio įspaudą vedasi ją į garsiuosius Paryžiaus muziejus – Luvrą, Orsė ir Bobūrą, kuriuose saugomi įspūdingiausi meno lobiai. Ten Mona patiria labai asmenišką įspūdį atidžiai įsižiūrėdama į Leonardo da Vinčio, Vermerio, Gojos, Manė, Dega, van Gogo,

Magrito ir dar daugelio kitų kūrėjų garsiausius darbus. Kiekvienas toks susitikimas – tai neįkainojama gyvenimo, o kartu ir meno istorijos pamoka. Tiek Monai, tiek jos seneliui, nes niekada nevēlu atrasti nei meno, nei gyvenimo groįį.

„Ši knyga – romanas, pasakojantis jautrią istoriją, bet tuo pačiu tai yra tarsi meno istorijos vadovėlis, kur yra pateikiami ne tik pasakojimai apie žymius meno kūrinius, bet ir jų iliustracijos, tad galima taip po gabalėlį skaityti, nagrinėti ir pačiam apmąstyti, nes, kaip aiškina šios knygos herojus meno mylėtojas senelis, meno negali suprasti teisingai ar neteisingai – reikia tiesiog jį pajusti“, – pasakojo J. Žuolytė.